

Rozkład materiału i plan dydaktyczny: *Oblicza geografii, zakres podstawowy*

Nr lekcji	Temat Lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych uczniów:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
I. MAPA ŚWIATA					
1.	Lekcja organizacyjna	Przedstawienie przedmiotowego systemu oceniania i wstępna diagnoza umiejętności uczniów			
2.	Zmiany na mapie politycznej świata	<ul style="list-style-type: none"> definicja państwa elementy państwa różnice w powierzchni państw nowe światy – nowe podziały dekolonizacja procesy integracyjne i dezintegracyjne w Europie obszar i granice Polski 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia termin: <i>państwo, enklawa, eksklawa</i> wyjaśnia różnice między enklawą a eksklawą wymienia nazwy największych i najmniejszych państw na świecie oraz lokalizuje te państwa na mapie wymienia nazwy nowych państw na świecie i wskazuje te państwa na mapie wyjaśnia przyczyny i skutki dekolonizacji wyjaśnia przyczyny procesów integracyjnych i dezintegracyjnych na wybranych przykładach w skali regionalnej i globalnej wyjaśnia gospodarcze, społeczne i polityczne przyczyny oraz skutki integracji i dezintegracji w skali regionalnej i globalnej opisuje na podstawie mapy położenie fizycznogeograficzne i polityczne Polski opisuje granice oraz podział administracyjny Polski 	2.15 2.16	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Oblicza geografii, zakres podstawowy</i> atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii, zakres podstawowy</i> komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) <i>Karty pracy ucznia</i> metody aktywizujące analizowanie map politycznych Europy i świata umieszczonych w podręczniku i atlasie geograficznym analizowanie zmian zachodzących w podziale politycznym świata analizowanie danych statystycznych umieszczonych na końcu podręcznika
II. LUDNOŚĆ I URBANIZACJA					
3.	Liczba ludności świata i jej zmiany	<ul style="list-style-type: none"> aktualna liczba ludności świata i jej zmiany udział mieszkańców poszczególnych kontynentów w ogólnej liczbie ludności świata przyrost naturalny i zróżnicowanie jego wartości na świecie eksplozja demograficzna – przyczyny i skutki fazy przejścia demograficznego zmiany liczby ludności w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje na podstawie danych statystycznych i wykresów zmiany liczby ludności na świecie i poszczególnych kontynentach opisuje czynniki wpływające na zmiany liczby ludności na świecie prognozuje zmiany liczby ludności świata i kontynentów wyjaśnia i stosuje podstawowe terminy: <i>przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, eksplozja demograficzna</i> oblicza współczynnik przyrostu naturalnego porównuje przyrost naturalny w wybranych krajach o zróżnicowanym poziomie rozwoju gospodarczego analizuje fazy przejścia demograficznego na przykładzie całego świata i poszczególnych kontynentów opisuje cechy społeczeństwa w różnych fazach przejścia demograficznego na wybranych przykładach na świecie analizuje model przejścia epidemiologicznego formułuje wnioski dotyczące zmian współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce analizuje zmiany liczby ludności w Polsce 	1.2	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik <i>Oblicza geografii, zakres podstawowy</i> atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii, zakres podstawowy</i> komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) <i>Karty pracy ucznia</i> multimedialne programy edukacyjne, np. płyta CD <i>e-mapy i dane ekonomiczne</i> (przyrost naturalny na świecie) metody aktywizujące analizowanie danych dotyczących zmian liczby ludności oraz prognoz jej zmian umieszczonych w podręczniku i roczniku statystycznym analizowanie wykresów umieszczonych w podręczniku obliczanie współczynnika przyrostu naturalnego na podstawie samouczka <i>Krok po kroku</i>

4.	Zróżnicowanie demograficzne społeczeństw	<ul style="list-style-type: none"> • struktura wieku na świecie • średnia długość trwania życia na świecie • starzenie się społeczeństw • struktura płci • współczynnik feminizacji i maskulinizacji • struktura demograficzna ludności Polski • struktura zatrudnienia na świecie, przyczyny i skutki bezrobocia 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje strukturę wieku społeczeństw na świecie na podstawie piramidy wieku (społeczeństwo rozwojowe, zastojowe, regresywne) • charakteryzuje zróżnicowanie demograficzne społeczeństw na wybranych przykładach • analizuje na podstawie mapy średnią długość trwania życia na świecie • wyjaśnia przyczyny wzrostu średniej długości trwania życia w Europie • analizuje strukturę wieku i płci na podstawie piramidy wieku i płci w wybranych krajach świata • wyjaśnia przyczyny i skutki starzenia się społeczeństwa na wybranych przykładach • porównuje strukturę demograficzną ludności Polski ze strukturą demograficzną w wybranych krajach świata • charakteryzuje strukturę zatrudnienia ludności w wybranych krajach • definiuje bezrobocie • wyjaśnia przyczyny i skutki bezrobocia w wybranych krajach 	1.2	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • <i>Karty pracy ucznia</i> • multimedialne programy edukacyjne, np. płyta CD <i>e-mapy i dane ekonomiczne</i> (średnia długość trwania życia) • metody aktywizujące • dyskusja: <i>Przyczyny i skutki zróżnicowania demograficznego społeczeństw</i> • analizowanie struktury zawodowej ludności w wybranych krajach na podstawie wykresów, tabel statystycznych oraz map umieszczonych w podręczniku • dyskusja: <i>Przyczyny i skutki bezrobocia</i> • analizowanie piramid wieku i płci wybranych krajów umieszczonych w podręczniku
5.	Rozmieszczenie ludności na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności na świecie • bariery osadnicze • terminy: <i>ekumena, anekumena, subekumena</i> • zróżnicowanie wskaźnika gęstości zaludnienia • rozmieszczenie ludności w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przyrodnicze, społeczno-gospodarcze i polityczne czynniki rozmieszczenia ludności na wybranych przykładach • analizuje rozmieszczenie ludności świata • wyróżnia i charakteryzuje bariery osadnicze • wykazuje wpływ barier osadniczych na rozmieszczenie ludności na świecie • wyróżnia i charakteryzuje obszary o największej koncentracji ludności na świecie • formułuje prawidłowości rządzące rozmieszczeniem ludności na świecie • wymienia nazwy obszarów o największej i najmniejszej gęstości zaludnienia na świecie i wskazuje te obszary na mapie • oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia • opisuje geograficzne czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce i porównuje je z wybranym regionem świata 	1.1	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • <i>Karty pracy ucznia</i> • multimedialne programy edukacyjne, np. płyta CD <i>e-mapy i dane ekonomiczne</i> (gęstość zaludnienia na świecie) lub CD-ROM <i>Oblicza geografii</i> (zagadnienia 4 i 6) • metody aktywizujące • dyskusja: <i>Przyczyny i skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności na świecie</i> • obliczanie wskaźnika gęstości zaludnienia na podstawie samouczka <i>Krok po kroku</i> • analizowanie danych statystycznych umieszczonych na końcu podręcznika
6.	Migracje na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • przyczyny i skutki migracji • podział i kierunki migracji • współczesne migracje zagraniczne Polaków • pozytywne i negatywne skutki migracji zagranicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje migracje wg różnych kryteriów, podaje ich przyczyny i ocenia skutki tego zjawiska • opisuje główne kierunki migracji i lokalizuje je na mapie • określa wpływ ruchów migracyjnych na zmiany liczby ludności w poszczególnych krajach • oblicza współczynnik przyrostu rzeczywistego • porównuje saldo migracji w wybranych krajach • charakteryzuje współczesne kierunki emigracji Polaków i czynniki wpływające na atrakcyjność niektórych państw dla imigrantów • wyjaśnia pozytywne i negatywne skutki migracji zagranicznych 	1.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. analiza SWOT: <i>Migracje ludności</i> lub metaplan: <i>Problem uchodźców</i>) • dyskusja: <i>Przyczyny i skutki wielkiej emigracji Polaków</i> • analizowanie wykresów umieszczonych w podręczniku • obliczanie współczynnika przyrostu rzeczywistego na podstawie

					samouczka <i>Krok po kroku</i>
7.	Zróźnicowanie ludności świata. Kręgi kulturowe	<ul style="list-style-type: none"> • odmiany ludzkie • zróźnicowanie językowe na świecie • religie świata • kręgi cywilizacyjne na świecie • zróźnicowanie kulturowe ludności Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje odmiany ludzkie i omawia rozmieszczenie ich przedstawicieli na mapie • wyjaśnia konsekwencje występowania wielu odmian ludzkich • wykazuje zróźnicowanie językowe i religijne ludności świata • wymienia i charakteryzuje cechy kręgów cywilizacyjnych na świecie • wyjaśnia znaczenie kultury i tradycji w procesie różnicowania się regionów pod względem rozwoju społecznego i gospodarczego • analizuje zróźnicowanie kulturowe ludności Polski 	1.6	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. metaplan: <i>Tolerancja dla innych narodowości, kultur i wyznań</i>, analiza SWOT: <i>Wielokulturowość</i> lub metoda projektu: <i>Wielokulturowość w Europie</i>) • analizowanie infografiki <i>Religie świata</i> • wykonanie portfolio <i>Religie świata</i> • dyskusja panelowa: <i>Zachowanie tożsamości kulturowej i narodowej w dobie globalizacji</i> • dyskusja panelowa: <i>Rola tradycji w rozwoju przedsiębiorczości w państwach Azji Południowo-Wschodniej</i> • analizowane diagramów umieszczonych w podręczniku • analizowanie danych statystycznych zawartych na końcu podręcznika
8.	Osadnictwo	<ul style="list-style-type: none"> • kryteria podziału jednostek osadniczych • charakterystyka osadnictwa wiejskiego • obszary wiejskie w krajach wysoko i słabo rozwiniętych • miasta i ich funkcje • fizjonomia miast w na świecie • kryteria wyróżniania miast w Polsce • typy miast w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wyróżnia rodzaje jednostek osadniczych • charakteryzuje typowe formy osadnictwa wiejskiego • opisuje zmiany w funkcji obszarów wiejskich na wybranych przykładach państw i regionów • opisuje szanse i zagrożenia dla środowiska przyrodniczego i mieszkańców poszczególnych regionów, wynikające z procesów przemian zachodzących na terenach wiejskich • opisuje funkcje miast na wybranych przykładach • opisuje typy miast i ich cechy fizjonomiczne • opisuje kryteria wyróżniania miast w Polsce • porównuje wybrane typy miast na świecie i w Polsce • wyjaśnia przyczyny rozwoju miast w Polsce 	1.4 2.5	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. analiza SWOT: <i>Szanse i zagrożenia dla środowiska przyrodniczego i mieszkańców poszczególnych regionów, wynikające z procesów przemian zachodzących na terenach wiejskich</i>) • analizowanie cech fizjonomicznych miast i wsi na podstawie fotografii umieszczonych w podręczniku • analizowanie mapy <i>Miasta Polski powyżej 200 tys. mieszkańców</i> umieszczonej w podręczniku • analizowanie danych statystycznych zawartych na końcu podręcznika
9.	Urbanizacja na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • urbanizacja i dezurbanizacja • płaszczyzny urbanizacji • fazy urbanizacji • wskaźnik urbanizacji • pozytywne i negatywne skutki urbanizacji • typy zespołów miejskich • urbanizacja w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia procesy urbanizacji i dezurbanizacji na świecie • charakteryzuje płaszczyzny urbanizacji • wyróżnia fazy urbanizacji • porównuje wskaźniki urbanizacji na świecie i w wybranych regionach • wyjaśnia zróźnicowanie procesów urbanizacyjnych na świecie i w Polsce • wymienia nazwy obszarów najbardziej zurbanizowanych na świecie i wskazuje te obszary na mapie • wyróżnia typy zespołów miejskich na świecie • wyjaśnia procesy wzrostu liczby ludności oraz ekspansji przestrzennej 	1.4 1.5	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • multimedialne programy edukacyjne, np. płyta CD <i>e-mapy i dane ekonomiczne</i> (urbanizacja – wskaźniki) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. mapa mentalna: <i>Przyczyny i skutki urbanizacji</i> lub metaplan: <i>Problemy wielkich miast</i>) • dyskusja panelowa z wykorzystaniem mapy: <i>Przyczyny zróźnicowania</i>

			wielkich metropolii świata • omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji		<i>poziomu urbanizacji w różnych częściach świata</i> • analizowanie atrakcyjności osadniczej obszarów na wybranych przykładach • analizowanie zmieniającego się oblicza miast w poszczególnych fazach urbanizacji na podstawie fotografii umieszczonych w podręczniku • analizowanie danych statystycznych umieszczonych na końcu podręcznika
10.	Lekcja powtórzeniowa		Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia		• podręcznik <i>Oblicza geografii</i> , zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i> , zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • multimedialne programy edukacyjne, np. płyta CD <i>e-mapy i dane ekonomiczne</i> oraz CD-ROM <i>Oblicza geografii</i> • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące • ćwiczenia z mapą konturową • <i>Podsumowanie</i> umieszczone w podręczniku (s. 12, 58) • testy <i>Sprawdź, czy potrafisz!</i> umieszczone w podręczniku (s. 12, 59)
11.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziałów <i>Mapa świata i Ludność i urbanizacja</i> Test sprawdzający – Książka Nauczyciela				
III. GLOBALNA GOSPODARKA					
12.	Czynniki rozwoju rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> • znaczenie rolnictwa • przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa • struktura użytkowania ziemi w wybranych państwach • plony i zbiory w różnych częściach świata • obliczanie wielkości plonów • rolnictwo wysokotowarowe i samozaopatrzeniowe • sposoby gospodarowania i typy rolnictwa • skutki rozwoju rolnictwa uprzemysłowionego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie rolnictwa dla gospodarki • opisuje na podstawie map tematycznych warunki przyrodnicze rozwoju rolnictwa w wybranych krajach świata • przedstawia pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa na świecie • wykazuje wpływ wybranych czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozwój rolnictwa • omawia strukturę użytkowania ziemi w wybranych państwach, • ocenia wpływ wybranych czynników przyrodniczych i społeczno-gospodarczych na zmiany struktury użytkowania ziemi • wyjaśnia zróżnicowanie przestrzenne rolnictwa na świecie • wyjaśnia termin <i>plony</i> i oblicza wielkość plonów na przykładzie Polski, • porównuje rolnictwo intensywne i ekstensywne w wybranych regionach • analizuje przestrzenne rozmieszczenie sposobów gospodarowania na świecie i w wybranych regionach • wyjaśnia pozytywne i negatywne skutki rozwoju rolnictwa uprzemysłowionego 	2.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • multimedialne programy edukacyjne, np. CD-ROM <i>Oblicza geografii</i> (zagadnienia 4 i 6) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. mapa mentalna: <i>Pozytywne i negatywne skutki rolnictwa uprzemysłowionego</i>) • analizowanie wykresów i danych statystycznych umieszczonych w podręczniku • obliczanie wielkości plonów na podstawie samouczka <i>Krok po kroku</i> • korzystanie ze słownika wybranych pojęć geografii społeczno-ekonomicznej umieszczonego na końcu podręcznika
13.	Główne obszary upraw	<ul style="list-style-type: none"> • podział roślin uprawnych • rozmieszczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje rośliny uprawne i omawia ich znaczenie • podaje przyczyny zróżnicowania w rozmieszczeniu niektórych upraw 	2.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z

		<p>wybranych upraw na świecie</p> <ul style="list-style-type: none"> • główni producenci wybranych roślin uprawnych • uprawy w Polsce 	<p>na wybranych przykładach</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przestrzenne zróżnicowanie rozmieszczenia wybranych upraw na świecie • wymienia nazwy krajów będących największymi producentami wybranych roślin uprawnych • wyjaśnia przestrzenne zróżnicowanie upraw w Polsce 		<p>podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • multimedialne programy edukacyjne, np. CD-ROM <i>Oblicza geografii</i> (zagadnienia 4 i 6) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (analiza SWOT: <i>Uprawa roślin modyfikowanych genetycznie</i>) • analizowanie wykresów umieszczonych w podręczniku
14.	Chów zwierząt na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie gospodarcze zwierząt hodowlanych • intensywny i ekstensywny chów zwierząt • rozmieszczenie hodowli zwierząt na świecie • struktura i wielkość hodowli zwierząt na świecie • chów zwierząt w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy zwierząt gospodarskich • opisuje wykorzystanie gospodarcze zwierząt • porównuje chów ekstensywny i intensywny • opisuje główne obszary chowu na świecie, wyjaśnia ich zróżnicowanie przestrzenne • wymienia nazwy głównych regionów hodowli zwierząt na świecie i wskazuje te regiony i wskazuje na mapach tematycznych • określa wielkość pogłowia zwierząt hodowlanych w wybranych krajach • analizuje przestrzenne zróżnicowanie chowu zwierząt w Polsce 	2.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące • analizowanie danych statystycznych umieszczonych w roczniku statystycznym • analizowanie wykresów umieszczonych w podręczniku • analizowanie map <i>Pogłowie bydła na 100 ha użytków rolnych w Polsce</i> i <i>Pogłowie trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w Polsce</i> umieszczonych w podręczniku
15.	Leśnictwo i gospodarka morską	<ul style="list-style-type: none"> • funkcje lasów • rozmieszczenie lasów na świecie • gospodarcze wykorzystanie lasów • skutki nieracjonalnej gospodarki leśnej • rozmieszczenie kompleksów leśnych w Polsce • różnica między rybołówstwem a rybactwem • pojęcie akwakultury i marikultury • gospodarcze wykorzystanie wód morskich • największe łowiska świata • ochrona zasobów morza, • gospodarka morską w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje funkcje lasów • wymienia nazwy obszarów występowania największych kompleksów leśnych na Ziemi • analizuje gospodarcze wykorzystanie lasów • charakteryzuje racjonalną gospodarkę leśną oraz gospodarkę rabunkową na wybranych przykładach • wyjaśnia skutki nieracjonalnej gospodarki leśnej • analizuje na podstawie mapy rozmieszczenie kompleksów leśnych w Polsce • wyjaśnia podstawowe pojęcia związane z gospodarką morską • przedstawia gospodarcze wykorzystanie mórz i oceanów • wyjaśnia podział obszarów morskich na świecie • charakteryzuje cechy gospodarki morskiej na wybranych przykładach • wymienia na podstawie mapy obszary połowów morskich • przedstawia zagrożenia wynikające z eksploatacji zasobów morskich • opisuje gospodarkę morską w Polsce 	2.6 2.7	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • multimedialne programy edukacyjne, np. CD-ROM <i>Oblicza geografii</i> (zagadnienie 6) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. metaplan: <i>Gospodarka leśna na świecie</i>, metoda projektu: <i>Lasy w walce z globalnym ociepleniem</i> lub analiza SWOT: <i>Gospodarka morską w Polsce</i>) • dyskusja panelowa: <i>Czy lasy są nam potrzebne?</i> • wykonanie portfolio: <i>Gdzie i co połowimy?</i> • analizowanie map umieszczonych w podręczniku • analizowanie wykresów umieszczonych w podręczniku • analizowanie danych statystycznych umieszczonych na końcu podręcznika • korzystanie ze słownika wybranych pojęć geografii społeczno-ekonomicznej umieszczonego na końcu podręcznika

16.	Rozwój i znaczenie przemysłu	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój przemysłu • rewolucje przemysłowe • kryteria podziału przemysłu • funkcje i znaczenie przemysłu • czynniki lokalizacji przemysłu • zmiany w polskim przemyśle • inwestycje zagraniczne w Polsce • rodzaje okręgów przemysłowych i ich lokalizacja na mapie świata 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje podział i funkcje przemysłu • charakteryzuje czynniki lokalizacji przemysłu na wybranych przykładach • wykazuje znaczenie przemysłu • charakteryzuje rewolucje przemysłowe • opisuje zmiany w polskim przemyśle • wykazuje znaczenie inwestycji zagranicznych w polskim przemyśle, • wymienia rodzaje okręgów przemysłowych • wymienia nazwy okręgów przemysłowych na świecie i wskazuje je na mapie • charakteryzuje wybrany okręg przemysłowy na świecie 	2.9 2.10	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. analiza SWOT: <i>Przemysł w Polsce</i>) • analizowanie wykresów umieszczonych w podręczniku • analizowanie, na podstawie map tematycznych, czynników lokalizacji okręgów przemysłowych na wybranych przykładach • charakterystyka wybranego okręgu przemysłowego na świecie na podstawie map umieszczonych w atlasie geograficznym • korzystanie ze słownika wybranych pojęć geografii społeczno-ekonomicznej umieszczonego na końcu podręcznika
17.	Przemysł wysokiej technologii na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • restrukturyzacja i modernizacja przemysłu • deglomercja przemysłu • przemysł high-tech i jego występowanie • czynniki lokalizacji przemysłu high-tech • formy organizacji przestrzennej przemysłu high-tech 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny restrukturyzacji i modernizacji przemysłu • przedstawia gospodarcze i społeczne skutki restrukturyzacji przemysłu • wymienia czynniki lokalizacji przemysłu high-tech • charakteryzuje przemysł wysokiej technologii • lokalizuje na podstawie mapy świata rozmieszczenie ośrodków high-tech • wyróżnia branże przemysłu high-tech • opisuje na podstawie mapy udział produktów wysokiej technologii w eksporcie artykułów przemysłowych w wybranych krajach świata • wymienia nowe funkcje ośrodków przemysłowych i nowe formy przestrzenne • charakteryzuje wybrany ośrodek przemysłu zaawansowanych technologii 	2.10	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. analiza SWOT: <i>Restrukturyzacja i modernizacja przemysłu</i>, analiza SWOT: <i>Zmiany zachodzące na rynku pracy w skali globalnej i regionalnej, wynikające z rozwoju nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych</i>) • analizowanie wykresu <i>Wydatki na badania naukowe 2010 r.</i> umieszczonego w podręczniku • analizowanie mapy <i>Udział produktów wysokiej technologii w eksporcie artykułów przemysłowych</i>

18.	Energetyka na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • źródła energii na świecie • zmiany w bilansie energetycznym świata • nieodnawialne surowce energetyczne • produkcja energii elektrycznej na świecie • typy elektrowni • alternatywne źródła energii • wykorzystanie niekonwencjonalnych źródeł energii na świecie • przemysł energetyczny w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia źródła energii na świecie • analizuje zmiany w bilansie energetycznym świata • klasyfikuje surowce energetyczne i opisuje ich rozmieszczenie • analizuje i ocenia zmiany struktury wykorzystania surowców energetycznych • potrafi wyjaśnić twierdzenie, że ropa naftowa rządzi światem • przedstawia rolę poszczególnych surowców w gospodarce światowej • przedstawia udział poszczególnych krajów w światowej produkcji energii elektrycznej • przedstawia problemy przemysłu energetycznego w Polsce, • wyróżnia typy elektrowni i podaje przykłady ich występowania na świecie • charakteryzuje wady i zalety różnych typów elektrowni • wymienia niekonwencjonalne źródła energii • wyjaśnia znaczenie odnawialnych źródeł energii dla gospodarki • wskazuje korzyści z wykorzystania alternatywnych źródeł energii • przedstawia pozytywne i negatywne skutki rozwoju energetyki atomowej • wymienia i lokalizuje na podstawie mapy typy elektrowni w Polsce 	2.8	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • multimedialne programy edukacyjne, np. płyta CD <i>e-mapy i dane ekonomiczne</i> (produkcja energii elektrycznej) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. metoda projektu: <i>Odnawialne i nieodnawialne źródła energii</i> lub <i>Energetyka przyszłości</i>) • dyskusja panelowa: <i>Za i przeciw energetyce jądrowej</i> • analizowanie map i danych statystycznych dotyczących rozmieszczenia, światowych zasobów i wydobycia surowców energetycznych • analizowanie wykresów umieszczonych w podręczniku • analizowanie mapy <i>Elektrownie w Polsce</i> umieszczonej w podręczniku
19.	Komunikacja	<ul style="list-style-type: none"> • usługi i jego działy • definicja i podział komunikacji • podział transportu, • zróżnicowanie sieci transportowej • rola łączności • transport samochodowy kolejowy, przesyłowy na świecie • transport morski i śródlądowy na świecie • transport lotniczy • wady i zalety różnych rodzajów transportu • problemy transportu w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie usług • wyróżnia rodzaje usług różnych typów • rozróżnia działy komunikacji • ocenia rolę nowoczesnych usług komunikacyjnych w funkcjonowaniu gospodarki i w życiu codziennym • klasyfikuje różne rodzaje transportu • charakteryzuje różne rodzaje transportu • przedstawia zróżnicowanie sieci transportowej na świecie i w poszczególnych regionach • omawia zmiany zachodzące w kierunkach i natężeniu i ruchu osób i towarów na świecie i w wybranych regionach • wykazuje wpływ gęstości i jakości sieci dróg kołowych i kolejowych na rozwój innych dziedzin działalności gospodarczej na świecie • wyjaśnia znaczenie transportu wodnego i lotniczego w gospodarce światowej • wymienia nazwy głównych szlaków morskich i portów morskich • wyjaśnia na przykładach rolę nowoczesnych terminali w rozwoju regionów • wykazuje wady i zalety różnych rodzajów transportu • charakteryzuje główne problemy transportu w Polsce 	2.12 2.13	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. analiza SWOT: <i>Uwarunkowania rozwoju poszczególnych rodzajów transportu</i> lub burza mózgów: <i>Wady i zalety różnych typów transportu</i>) • analiza porównawcza struktury i roli usług w krajach o różnym poziomie rozwoju gospodarczego na podstawie materiałów źródłowych i danych statystycznych • analizowanie wykresów umieszczonych w podręczniku • analiza map umieszczonych w podręczniku • korzystanie ze słownika wybranych pojęć geografii społeczno-ekonomicznej umieszczonego na końcu podręcznika

20.	Rozwój turystyki na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • rodzaje turystyki • czynniki rozwoju turystyki • ruch turystyczny w wybranych państwach • pozytywne i negatywne skutki rozwoju turystyki • atrakcyjność turystyczna wybranych regionów na świecie • wyjazdy turystyczne Polaków 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia rodzaje turystyki • opisuje czynniki decydujące o atrakcyjności turystycznej • wyjaśnia znaczenie turystyki w gospodarce światowej • charakteryzuje wybrane obszary intensywnie zagospodarowane turystycznie na świecie • opisuje atrakcje turystyczne wybranych regionów świata • analizuje ruch turystyczny w wybranych państwach • wymienia czynniki wpływające na ożywienie ruchu turystycznego • identyfikuje pozytywne i negatywne skutki rozwoju turystyki dla gospodarki i środowiska przyrodniczego • wyjaśnia przyczyny zmiany kierunków wyjazdów turystycznych Polaków • ocenia atrakcyjność turystyczną Polski 	2.11	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • multimedialne programy edukacyjne, np. płyta CD <i>e-mapy i dane ekonomiczne</i> (udział turystyki w PKB) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. analiza SWOT: <i>Szanse i zagrożenia wynikające z szybkiego rozwoju turystyki</i>, metoda projektów: <i>Turystyka szansą rozwoju regionów słabo rozwiniętych gospodarczo na świecie i w Polsce</i> lub mapa mentalna: <i>Cele i motywy ruchu turystycznego</i>) • filmy edukacyjne • fotografie regionów turystycznych • analizowanie wielkości i kierunków ruchu turystycznego oraz lokalizacji głównych regionów turystycznych na podstawie wykresów, map i danych statystycznych umieszczonych w podręczniku
21.	Lekcja powtórzeniowa		Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia		<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • multimedialne programy edukacyjne, np. płyta CD <i>e-mapy i dane ekonomiczne</i> oraz CD-ROM <i>Oblicza geografii</i> • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące • ćwiczenia z mapą konturową • <i>Podsumowanie</i> umieszczone w podręczniku (s.123) • test <i>Sprawdź, czy potrafisz!</i> umieszczony w podręczniku (s. 125)
22.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Globalna gospodarka</i> Test sprawdzający – Książka Nauczyciela				

IV. GLOBALNE PROBLEMY

23.	Dysproporcje w rozwoju ekonomicznym państw	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikacja wskaźników społeczno-gospodarczych • przyczyny dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym świata • porównanie wskaźników społeczno-gospodarczych • cechy państw wysoko, średnio i słabo rozwiniętych • bogata Północ i biedne Południe • skutki nierównomiernego rozwoju państw • działania państw i organizacji międzynarodowych na rzecz zmniejszenia nierówności w rozwoju społeczno-gospodarczym państw 	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje i porównuje wskaźniki społeczno-gospodarcze • wykazuje przyczyny dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym poszczególnych państw i regionów • porównuje na podstawie mapy i danych statystycznych produkt krajowy brutto na jednego mieszkańca w wybranych krajach • analizuje na podstawie mapy i danych statystycznych wskaźnik rozwoju społecznego (HDI) • klasyfikuje państwa na podstawie analizy wskaźników rozwoju społecznego i gospodarczego • opisuje na wybranych przykładach cechy krajów o różnym poziomie rozwoju • wyróżnia regiony bogate i biedne • określa, które regiony zalicza się do „ bogatej Północy”, a które – do „biednego Południa” • opisuje skutki nierównomiernego rozwoju państw • proponuje sposoby zmniejszenia nierówności w rozwoju społeczno-gospodarczym świata • wyjaśnia, na czym polega program Fair Trade 	2.1 2.2	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • multimedialne programy edukacyjne, np. płyta CD <i>e-mapy i dane ekonomiczne</i> (PKB, HDI) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. burza mózgów: <i>Przyczyny i konsekwencje dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym państw</i>) • analizowanie wskaźników poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego wybranych regionów na podstawie wykresów, map i danych statystycznych umieszczonych w podręczniku • dyskusja panelowa: <i>Propozycje działań prowadzących do zmniejszenia dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym wybranych regionów</i> • analizowanie danych statystycznych umieszczonych w podręczniku • analizowanie tabeli <i>Wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego w wybranych krajach w 2010</i> umieszczonej w <i>Sprawdź, czy potrafisz!</i>
24.	Wyżywienie na świecie	<ul style="list-style-type: none"> • przyczyny niedożywienia i głodu • obszary głodu i niedożywienia • poziomy wyżywienia • pozytywne i negatywne skutki zielonej rewolucji • działania państw i instytucji międzynarodowych mające na celu zwalczanie głodu 	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje czynniki wpływające na nierównomierny dostęp do żywności • wymienia przyczyny niedostatku żywności i sposoby zapobiegania temu zjawisku • wskazuje na mapie świata regiony głodu i niedożywienia • porównuje poziomy wyżywienia • wyjaśnia, z czego wynikają różnice w wielkości i strukturze spożycia żywności na świecie • wyjaśnia, na czym polegała <i>zielona</i> rewolucja • analizuje skutki głodu i niedożywienia na świecie • wyjaśnia przyczyny otyłości na świecie i skutki tej choroby cywilizacyjnej • wymienia działania państw i organizacji międzynarodowych mające na celu zwalczanie głodu 	2.2, 2.4	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • multimedialne programy edukacyjne, np. płyta CD <i>e-mapy i dane ekonomiczne</i> (PKB, HDI), CD-ROM <i>Oblicza geografii</i> (zagadnienie 4 i 6) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. burza mózgów: <i>Działania na rzecz zmniejszenia zjawiska głodu i niedożywienia</i> lub metaplan: <i>Międzynarodowe działania na rzecz zmniejszenia zjawiska głodu i niedożywienia</i>) • analizowanie mapy <i>Obszary głodu i niedożywienia</i> umieszczonej w podręczniku • analizowanie wykresów i diagramów umieszczonych w podręczniku
25.	Globalizacja. Przyczyny i skutki	<ul style="list-style-type: none"> • przyczyny globalizacji • płaszczyzny globalizacji • przejawy globalizacji • otwartość polityczna i indeks globalizacji • pozytywne i negatywne skutki globalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega globalizacja i podaje jej przyczyny • wykazuje korzyści wynikające z rozwijającego się procesu globalizacji • charakteryzuje rolę wielkich korporacji międzynarodowych w procesie globalizacji • podaje argumenty przeciwników globalizacji • wymienia przykłady procesów globalizacyjnych i ich wpływ na rozwój regionalny i lokalny • wymienia pozytywne i negatywne skutki globalizacji 	2.14	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. analiza SWOT: <i>Globalizacja</i>, mapa mentalna: <i>pozytywne i negatywne skutki globalizacji</i> lub metoda projektów: <i>W globalnej sieci</i>)

					<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie danych statystycznych umieszczonych w podręczniku • analizowanie map umieszczonych w atlasie geograficznym
26.	Współpraca międzynarodowa. Organizacje międzynarodowe	<ul style="list-style-type: none"> • cele integracji • przykłady integracji politycznej, militarnej i gospodarczej na świecie • handel międzynarodowy • bilans handlowy państwa • wybrane organizacje międzynarodowe • pozytywne i negatywne skutki integracji europejskiej • współpraca międzynarodowa na szczeblu lokalnym i regionalnym 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia cele integracji międzynarodowej w skali globalnej i regionalnej • wymienia przykłady integracji politycznej i gospodarczej na świecie • wykazuje znaczenie handlu międzynarodowego we współpracy międzynarodowej • analizuje pozytywne i negatywne skutki integracji europejskiej • wymienia pozytywne i negatywne skutki integracji europejskiej • wymienia nazwy najważniejszych organizacji międzynarodowych, • analizuje znaczenie ONZ • wyjaśnia znaczenie współpracy międzynarodowej na szczeblu krajowym i regionalnym • charakteryzuje współpracę międzynarodową Polski 	2.2 2.16	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. burza mózgów: <i>Znaczenie i formy współpracy międzynarodowej</i>, mapa mentalna: <i>Cele integracji</i>, analiza SWOT: <i>Integracja europejska</i> lub metoda projektów: <i>Euroregiony</i>) • analizowanie struktury towarowej i kierunków międzynarodowej wymiany handlowej na podstawie wykresów, map i danych statystycznych umieszczonych w podręczniku
27.	Konflikty zbrojne. Terroryzm	<ul style="list-style-type: none"> • przyczyny konfliktów zbrojnych • skutki konfliktów • przykłady konfliktów zbrojnych po II wojnie światowej • zamachy terrorystyczne w XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne źródła konfliktów zbrojnych • wyjaśnia przyczyny konfliktów zbrojnych • podaje przykłady wybranych konfliktów na świecie • wyjaśnia skutki konfliktów • opisuje wybrany konflikt zbrojny • podaje przykłady różnych form pomocy państwa i organizacji pozarządowych państwom i regionom dotkniętym konfliktami zbrojnymi • wyjaśnia przyczyny i skutki terroryzmu • wskazuje na mapie świata obszary konfliktów zbrojnych i zamachów terrorystycznych w XXI w 	2.2	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. burza mózgów: <i>Źródła konfliktów</i>) • analizowanie map umieszczonych w podręczniku i atlasie geograficznym • dyskusja panelowa: <i>Skuteczność działań społeczności międzynarodowych na rzecz zapobiegania konfliktom zbrojnym i działaniom terrorystycznym</i>
28.	Lekcja powtórzeniowa		Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia		<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • multimedialne programy edukacyjne, np. płyta CD <i>e-mapy i dane ekonomiczne</i> oraz CD-ROM <i>Oblicza geografii</i> • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące • ćwiczenia z mapą konturową • <i>Podsumowanie</i> umieszczone w podręczniku (s.156) • test <i>Sprawdź, czy potrafisz!</i> umieszczony w podręczniku (s. 1257)
29.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Globalne problemy</i> Test sprawdzający – Książka Nauczyciela				

V. RELACJE CZŁOWIEK – ŚRODOWISKO

30.	Oddziaływanie człowieka na środowisko	<ul style="list-style-type: none"> • środowisko przyrodnicze a środowisko geograficzne • wpływ rolnictwa na środowisko • wpływ przemysłu na środowisko • wpływ transportu na środowisko • skutki wpływu człowieka na środowisko przyrodnicze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnicę między środowiskiem przyrodniczym a środowiskiem geograficznym • wyjaśnia przyczyny i skutki antropopresji • wykazuje wpływ rolnictwa na środowisko przyrodnicze • podaje przyczyny i skutki nieracjonalnego gospodarowania glebami • wyjaśnia wpływ przemysłu na środowisko • opisuje efekt cieplarniany i mechanizm powstawania dziury ozonowej • rozróżnia przyczyny i skutki zachodzących współcześnie globalnych zmian klimatu • wykazuje wpływ transportu na środowisko przyrodnicze • charakteryzuje na przykładach obszary niedoboru i nadmiaru wody na świecie • określa przyczyny zróżnicowania w dostępie do zasobów wody na świecie • podaje działania człowieka przyczyniające się do deficytu wody na świecie • opisuje skutki wpływu człowieka na środowisko 	3.1, 3.2, 3.3, 3.4	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • multimedialne programy edukacyjne, np. CD-ROM <i>Oblicza geografii</i> (zagadnienie 4 i 6) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. meta plan: <i>Relacje człowiek – środowisko przyrodnicze na różnych etapach rozwoju społeczno-gospodarczego</i> lub mapa mentalna: <i>Konsekwencje ingerencji człowieka w system przyrodniczy Ziemi</i>) • analiza map tematycznych dotyczące skażenia środowiska umieszczonych w atlasie geograficznym
31.	Działania na rzecz odbudowania równowagi ekologicznej	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój zrównoważony • filary zrównoważonego rozwoju • zmiana relacji człowiek – środowisko • sposoby ochrony przyrody • międzynarodowe formy ochrony przyrody • działania na rzecz ochrony przyrody w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje filary zrównoważonego rozwoju • wyjaśnia koncepcje zrównoważonego rozwoju • analizuje etapy relacji człowiek-środowisko, podaje przykłady pozaprzyrodniczych czynników zmieniających te relacje • wymienia przykłady działań wynikających ze strategii ochrony przyrody • wymienia nazwy międzynarodowych form ochrony przyrody • proponuje sposoby działań na rzecz równowagi w środowisku przyrodniczym • wymienia formy ochrony przyrody w Polsce • wykazuje konieczność ochrony środowiska przyrodniczego w Polsce 	3.5	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych skorelowany z podręcznikiem <i>Oblicza geografii</i>, zakres podstawowy • komputer z programami edukacyjnymi, łączem internetowym i rzutnikiem multimedialnym (w miarę możliwości szkoły) • <i>Karty pracy ucznia</i> • metody aktywizujące (np. metoda projektów: <i>Recykling</i>) • wykonanie portfolio: <i>Ekorozwój</i> • wycieczka do oczyszczalni ścieków lub zakładu przetwórstwa odpadów • analizowanie map umieszczonych w podręczniku i atlasie geograficznym